

Pfv.VII.21.483/2011/4. szám

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Pörzse Tamás ügyvéd által képviselt szám székhelyű felperesnek a dr. Gerencsér András ügyvéd által képviselt szám székhelyű alperes ellen 15.000.000 forint megfizetése iránt a Fővárosi Bíróságon 22.G.42.173/2009. szám alatt folyt perében a Fővárosi Ítéltábla 3.Pf.21.404/2010/4. számú részítélete ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős részítéletet hatályában fenntartja.

Megállapítja, hogy a felperesnek 200.000 (Kettőszázezer) forint és az alperesnek 1.100.000 (Egymillió-egyszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költsége merült fel.

I n d o k o l á s :

A felperes az alperessel 2003. szeptember 15-én kötött vállalkozási szerződéssel bruttó 41.991.571 forint vállalkozói díjért, 2003. november 30-i átadási határidővel elvállalta a ... szám alatti irodabővítés és a ... szám alatti társasház építési, szigetelési, kőműves, ács- és burkolási munkáinak elvégzését. Az alperes 2003. március 24-én megbízási szerződést kötött a ... Kft-vel a kivitelezés lebonyolítására, ezért a felek közötti szerződésben az alperes megbízottjaként az ... Kft. ügyvezetője S. A. került megjelölésre. A felperes az építkezés lebonyolítására 2003. szeptember 10-én a ... Bt-vel kötött szerződést, akinek képviselőjében B. Gy. járt el, aki a felperest is teljes jogkörrel képviselte. A felperes ugyanezen a napon megbízási szerződést kötött R. R.-tel, a műszaki vezetői feladatok ellátására. Mivel a szerződés műszaki tartalma változott, a vállalkozói díjat bruttó 56.250.000 forintra, a befejezési határidőt 2003. december 20-ra módosították a felek.

A módosított fizetési ütemezés szerint a felperes öt részszámla és egy végszámla benyújtására volt jogosult azzal, hogy a 4. részszámla 2003. november 16-án esedékes 12.000.000 forint + ÁFA összegben. A részszámla alapjául elvégzendő munkákat is megjelölték. Rögzítették az 5. részszámla összegét is 6.000.000 forint + ÁFA, és a végszámla összegét 2.254.600 forint + ÁFA összegben. Ezt követően a felek - még a teljesítési határidő lejártá előtt - 2003. december 18-án az iroda bővítés határidejét 2004. január 10-ig meghosszabbították, rögzítették továbbá, hogy a burkolási munkákhoz az alperes nem biztosít kiosztási tervet, hanem

ezt helyi művezetéssel pótolja, illetve két lakás burkolását a lakás tulajdonosa végezteti el.

A felperes részéről több részszámla került kiállításra, amelyek alapjául szolgáló teljesítési igazolásokat az alperes nevében eljáró S. A. írta alá. A felperes hat részszámlát állított ki, összesen 30.000.000 forintról, amelyekre az alperes 28.800.000 forintot teljesített. A felperes az alperes megbízottja által 2003. december 19-én aláírt teljesítésigazolás alapján - amely a 4. részszámla alapjául szolgáló teljesítésre vonatkozott - két számlát állított ki bruttó 12.000.000 forintról, illetve bruttó 3.000.000 forintról. E két részszámla összegét az alperes a felperes részére nem fizette meg.

A felperes keresetében a két számla ellenértékének 15.000.000 forintnak és járulékainak megfizetésére kérte kötelezni az alperest, aki a kereset elutasítását arra hivatkozva kérte, hogy S. A. jogosulatlanul igazolta a felperesi teljesítéseket, és a felperes hibás és hiányos teljesítésére hivatkozva javítási költség címén 13.925.252 forint, értékcsökkenés címén 5.032.341 forint, késedelmi kötbér címén 14.242.257 forint beszámítása iránti igényt érvényesített.

A másodfokú bíróság jogerős részítéletével a keresetnek helyt adó elsőfokú ítéletet részítéletnek tekintette, és azt helybenhagyta, míg az alperes beszámítási igénye körében az elsőfokú bíróságot további eljárásra és újabb határozat meghozatalára utasította.

A jogerős részítélet indokolása szerint S. A. az építkezésnek nem műszaki vezetője, hanem - a megrendelő általános megbízottjaként - annak bonyolítója volt, és mint az alperes képviselője jogosult volt a teljesítésigazolás kiállítására, illetve annak igazolására. Miután a teljesítési igazolás tartalmazta, hogy a felperes a 2003. november 17-i szerződésmódosításban foglalt százalékos teljesítésnek eleget tett, és a 4. számú részszámla benyújtására jogosult összesen 15.000.000 forintban a felperes a keresetének mind a jogalapját, mind az összegszerűségét bizonyította.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy az alperest terhelte a bizonyítási teher abban a körben, hogy az igazolt teljesítést a felperes nem vagy csak részben végezte el, az hibás volt, illetve a felperes késedelembe esett. A jogerős részítélet indokolása szerint ennek bizonyítására az alperes által csatolt dr. S. P. szakértő által készített magánszakértői vélemény alkalmatlan volt. A másodfokú bíróság a részítélete indokolásának 7., 8. oldalán részletezte, hogy milyen indokok alapján jutott erre a következtetésre, és kifejtette, hogy milyen módon végezhető el helyesen a felek közötti elszámolás.

A jogerős részítélet indokolása szerint az alperes a 28. sorszám alatt előterjesztett ellenkérelmében a Ptk. 296. § (1) bekezdésére alapított beszámítási kifogást érvényesített. Mivel az elsőfokú bíróság ezen alperesi kifogásokat nem vizsgálta, a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a felperes kereseti követelése körében a Pp. 213. § (2) bekezdése alapján részítéletnek tekintette, és azt helybenhagyta, míg az alperes által előterjesztett szavatossági, illetve beszámítási kifogás körében az elsőfokú bíróságot további eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította.

A jogerős részítélet ellen az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel, a részítélet hatályon kívül helyezését kérte. Arra hivatkozott, hogy a jogerős részítélet sérti a Pp. 3. § (3) és (4) bekezdését, a Pp. 177. § (1) bekezdését.

Szerinte a bíróság nem tett eleget a tényállás felderítési kötelezettségének, és megsértette a Pp. 3. § (4) bekezdését, mivel bizonyítási indítványának nem adott helyt, és nem szembesítette S. A.-t dr. S. P. igazságügyi szakértővel. Érvelése értelmében, amennyiben a bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a szakértői vélemény hibás vagy hiányos, akkor kötelessége lett volna a Pp. 3. § (3) bekezdés alapján e tekintetben a bizonyítás sikertelenségére a figyelmét felhívni. Mivel erre nem került sor, a bíróság megsértette a Pp. 3. § (3) bekezdését.

Arra is hivatkozott, hogy a másodfokú bíróság tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes elvégezte a 4. szakasz munkáit. Ebben a körben dr. S. P. szakértő által készített szakvéleményre utalt. Sérelmezte, hogy a bíróság nem rendelt ki szakértőt, ezért álláspontja szerint a jogerős részítélet sérti a Pp. 177. § (1) bekezdését is. Kifogásolta, hogy a bíróság 2004. január 2-től adott helyt a felperes késedelmi kamatigényének annak ellenére, hogy a felperes az igényérvényesítéssel majd egy évet késedelmeskedett, majd ezt követően a bíróság a pert egy alkalommal fel is függesztette.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős részítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős részítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében - a korábbi védekezésével szemben - már nem vitatta, hogy S. A. jogosult volt a teljesítésigazolás kiállítására, illetve annak igazolására. Miután

S. A. 2003. december 19-én igazolta, hogy a felperes 4. számú részszámlájának benyújtására jogosult, a másodfokú bíróság jogszabálysértés nélkül jutott arra a következtetésre, hogy a felperes a keresetének jogalapját és összecszerűségét bizonyította.

A 3/2000. polgári jogegységi határozat értelmében a bíróság részítélettel a kereset egészét is elbírálni, ha az alperes beszámítási kifogása miatt a tárgyalás elhalasztása szükséges.

A jogegységi határozat indokolása szerint a másodfokú eljárásban érvényesülő részleges kivételtől eltekintve (Pp. 247. § (3) bekezdés) nincs olyan eljárási szabály, ami a beszámítást az ellenkövetelés azonnali és kétségtelen bizonyítottságához (likviditásához) kötné. A jogvita elbírálása során ezért a bíróságnak általában együttesen kell vizsgálnia mind a követelés, mind az ellenkövetelés megalapozottságát, és a bizonyítási eljárás eredményéhez képest kell állást foglalni abban a kérdésben, hogy a beszámítás folytán a felperes követelése egészben vagy részben megszűnt-e. A részítélet hozatala a bíróság belátásától függ, a konkrét körülmények mérlegelésével kell döntenie abban a kérdésben, hogy a részítélet esetén nem sérül-e szükségtelenül a beszámítási kifogást előterjesztő alperesnek a szemben álló követelések együttes elbírálásához fűződő érdeke, illetőleg mennyiben indokolt a felperes jogvédelme vagy - pergazdasági okból - a jogvita részleges lezárása.

A Pp. 213. § (2) bekezdésének megfelelően a részítélet a később hozott ítélettel a beszámítási kifogásra, illetőleg a viszontkeresetre vonatkozó tárgyalás eredményéhez képest hatályon kívül helyezhető, vagy megfelelően módosítható, így a részítélet folytán pervesztes alperes sérelmének orvoslását megfelelően biztosítja a részítélet relatív (feltételes) jogereje.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében az elsőfokú- és a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését kérte, lényegében a beszámítási kifogásával kapcsolatos eljárási szabálysértésekre hivatkozva.

A másodfokú bíróság észlelte, hogy az elsőfokú bíróság jogi álláspontja folytán az alperes kifogásait nem vizsgálta, ugyanakkor megállapította, hogy az alperes által beszámítani kívánt igények alátámasztására dr. S. P. szakértői véleménye alkalmatlan, és rámutatott a helyes elszámolás rendjére. Miután a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságot az alperes által előterjesztett szavatossági, illetve beszámítási kifogás körében további eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította, az alperes felülvizsgálati kérelmében megjelölt eljárási kifogások orvosolhatók, szükség esetén megfelelő bizonyítási indítványok előterjesztése folytán S. A. és dr. S. P. szembesítésére sor kerülhet, és az alperes által

előterjesztett bizonyítási indítvány esetén a bíróság a szükséges mértékű szakértői bizonyítást is lefolytathatja.

A per újabb tárgyalása során tisztázható a tényállás az alperes által érvényesített beszámítási igények tekintetében, és ennek során vizsgálható, hogy a 4. számú részszámlában szereplő munkák mennyiben és milyen minőségben készültek el.

Alapítvánnyal sérelmezte az alperes a felülvizsgálati kérelemében a kamatfizetési kötelezettsége kezdő időpontjának meghatározását. A felek szerződése lehetővé tette a felperes részére a részszámla kibocsátását. A Ptk. 397. § (1) bekezdése értelmében a díj - ha a jogszabály kivételt nem tesz - a vállalkozás teljesítésekor esedékes. Miután a bíróság S. A. igazolása alapján helytállóan állapította meg, hogy a felperes jogosult volt a 4. számú részszámlájának benyújtására, jogszabálysértés nélkül kötelezte az alperest a számlákon szereplő fizetési határidőnek megfelelően 2004. január 2. napjától késedelmi kamat megfizetésére.

Mivel a másodfokú bíróság a konkrét körülmények mérlegelése eredményeként jogszabálysértés nélkül kötelezte az alperest a felperest megillető vállalkozói díj megfizetésére részítélettel, a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős részítéletet hatályában fenntartotta. A felülvizsgálati eljárással kapcsolatban felmerült költségeket csupán megállapította, annak viseléséről az új határozatot hozó bíróság dönt.

Budapest, 2011. november 10.

Dr. Fehér Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Bartal Géza s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró